

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

24 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Judecătorii

Timofti Vladimir

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor

judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Andronic Natalia, și de către avocatul Doroftei Roman în numele inculpatei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2019, în cauza penală în privința lui

Olari Marianna xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.04.2018 – 29.11.2018;

Instanța de apel: 18.12.2018 – 04.03.2019;

Instanța de recurs: 26.04.2019 – 24.12.2019.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 29 noiembrie 2018, Olari Marianna a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, la 5 (cinci) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei.

În temeiul art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru perioada de probațiune de 4 (patru) ani.

S-a admis parțial acțiunea civilă, fiind dispusă încasarea din contul lui Olari Marianna în beneficiul lui Tabuica Uliana suma de 99090 lei (nouăzeci și nouă mii nouăzeci lei) cu titlu de prejudiciu material cauzat.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat în fapt că, Olari Marianna, în perioada cuprinsă între data de 15 decembrie 2017 și 24 februarie 2018, data exact nu a fost posibil de stabilit, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane în proporții mari și însușirii acestora, conștientizând caracterul ilegal și prejudiciabil al faptelor sale, acționând în vederea realizării intenției infracționale, profitând de faptul că activa în calitate de menajeră și avea acces liber în casa părții vătămate

Tabuica Uliana, situată în xxxxx, a sustras pe ascuns din dormitorul casei menționate, bani în sumă de 6000 euro, care conform ratei oficiale medii de schimb pentru perioada 15.12.2017 - 24.02.2018 stabilită de Banca Națională a Moldovei constituie 123394 lei, și 3000 dolari SUA, care conform ratei oficiale medii de schimb pentru perioada 15.12.2017 - 24.02.2018 stabilită de Banca Națională a Moldovei constituie 50740 lei, după care cu banii sustrași a părăsit locul săvârșirii infracțiunii, astfel cauzând părții vătămate Tabuica Uliana, un prejudiciu în proporții mari, în sumă totală de 174134 lei.

Astfel, Olari Marianna, prin acțiunile sale intenționate a comis fapta prevăzută la art. 186 alin. (4) Cod penal, după indicii calificativi „*furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit în proporții mari*”

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror și de avocatul Doroftei Roman în numele inculpatei.

3.1. Procurorul a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței în partea individualizării pedepsei, rejudecarea cauzei penale conform ordinii stabilite pentru prima instanță cu pronunțarea unei noi decizii, prin care să fie aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentarea apelului acuzatorul a menționat că, la individualizarea și stabilirea mărimii pedepsei inculpatei Olari Marianna, instanța de judecată nu a motivat prin argumente convingătoare care ar justifica individualizarea și stabilirea mărimii pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu suspendarea condiționată pentru perioada de probațiune de 4 ani, fapt care vine în contradicție cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală.

Consideră acuzarea că, în cazul dat pedeapsa cu suspendarea condiționată, nu va asigura realizarea scopului procesului penal de protejare a societății și persoanei, astfel ca orice persoană, care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale, precum și nu va asigura realizarea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât și a altor persoane.

3.2. Avocatul Doroftei Roman în numele inculpatei a solicitat casarea sentinței, anularea tuturor încheierilor protocolare prin care s-au respins demersurile apărării înaintate în instanța de fond privind administrarea probelor, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri privind recalificarea faptei imputate inculpatei Olari Marianna din art. 186 alin. (4) Cod penal în art. 186 alin. (2) Cod penal, cu aplicarea în privința inculpatei a unei pedepse sub forma unei amendă.

În susținerea apelului apărarea a menționat că, învinuirea adusă în baza art. 186 alin. (4) Cod penal nu este prezentă la caz și este constatată neîntemeiat de instanța de fond.

În acest sens apărarea a remarcat că, din materialele cauzei penale nu poate fi stabilită cu certitudine suma sustrasă, existând dubii și divergențe esențiale referitor la mijloacele bănești aflate în cutia părții vătămate.

Totodată, există presupuneri rezonabile că în cutie se aflau alte sume decât cele pe care le indică partea vătămată, fapt care rezultă din coroborarea probelor prezentate de acuzare.

În opinia apărării este contradictorie axarea la caz pe declarațiile părții vătămate și martorului, în contextul în care relatările acestora, nu arată clar suma care se afla în cutie, cu atât mai mult că declarațiile martorului sunt diametral opuse cu a părții vătămate, în pofida faptului că sunt foști soți (divorțați), dar în continuare duc o viață în comun.

Astfel, acuzarea de stat nu a prezentat careva probe certe și clare în vederea demonstrării elementului constitutiv al infracțiunii de proporții mari, de vreme ce nu s-a adevărit nemijlocit faptul că inculpata ar fi sustras suma de 9000 euro/USD.

Referitor la individualizarea pedepsei, menționează că în privința inculpatei Olari Mariana sunt relevate doar circumstanțe atenuante și anume: a recunoscut vina în comiterea infracțiunii, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a restituit și reparat benevol părții vătămate prejudiciile materiale, inclusiv este de acord să achite diferența de 1000 USD, a săvârșit infracțiunea ca urmare a unui concurs de împrejurări grele de ordin personal sau familial, și anume pentru efectuarea unui tratament medical, din motiv că nu poate avea copii, este angajată oficial având un loc de muncă stabil, săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni și lipsa antecedentelor penale.

În pofida acestui fapt, instanța greșit a indicat în sentință că lipsesc careva circumstanțe atenuante în privința inculpatei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2019 au fost respinse ca nefondate apelurile cu menținerea hotărârii atacate.

În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că analizând materialele cauzei prin prisma prevederilor art. 101 Cod procedură penală, consideră că vina inculpatei Olari Marianna în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (4) Cod penal, a fost demonstrată de către instanța de fond, aceste concluzii fiind regăsite și de instanța de apel.

În opinia instanței de apel, fapta ilegală de sustragere se confirmă prin declarațiile părții vătămate Tabuica Uliana care a sesizat colaboratorii poliției, cât și martorii Tabuica Oleg care a sesizat lipsa mijloacelor bănești în luna februarie și Ispas Ion care este concubinul inculpatei, care confirmă că a găsit bani în buzunarul paltonului inculpatei.

Mai mult, faptul sustragerii mijloacelor bănești este confirmat nemijlocit de inculpata Olari Marianna care recunoaște că a sustras banii care se aflau în cutia de încălțăminte în timp ce făcea menaj al casei părții vătămate Tabuica Uliana, însă nu recunoaște întreaga sumă pretinsă de partea vătămată, și anume recunoaște că a sustras suma de 4000 euro și 1000 dolari.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatei prin care nu recunoaște suma sustrasă, menționând că din declarațiile martorului Ispas Ion rezultă cert că aceasta nu a depistat întreaga sumă de bani, ci numai suma de 2000 euro, iar în momentul procurării automobilului inculpata i-a dat o sumă

mai mare decât cea solicitată de el pentru procurarea automobilului, sumă despre care nu cunoștea, deși invocă că duceau un buget comun.

Astfel, reieșind din probatoriul analizat, instanța de apel a conchis că quantumul prejudiciului cauzat părții vătămate Tabuica Uliana este de 6000 euro și 3000 dolari care constituie (la data comiterii faptei) suma de 174134 lei, și nicidecum suma recunoscută de inculpată.

Cu referire la solicitările apărării privind recalificarea faptei imputate inculpatei Olari Marianna din art. 186 alin. (4) Cod penal în art. 186 alin. (2) Cod penal, cu aplicarea în privința acesteia a unei pedepse sub formă de amendă, precum și referitor la argumentele procurorului prin care invocă dezacordul cu individualizarea pedepsei penale instanța de apel a notat următoarele.

Din materialele dosarului este cert stabilit că părții vătămate Tabuica Uliana i-au fost sustrate mijloace financiare în quantum de 6000 euro și 3000 dolari SUA ce constituie suma de 174134 lei în perioada 15 decembrie 2017-24 februarie 2018 de către Olari Marianna, care activa în calitate de menajeră.

Astfel, din analiza coroborată a prevederilor art. 126 alin. (1) coroborat cu dispozițiile alin. 1) și 2) Cod penal în redacția Legii nr. 207 din 29 iulie 2016, în raport cu prevederile hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 1233 din 09 noiembrie 2016 privind aprobarea quantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2017, care este în mărime de 5600 lei, și a hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 54 din 17 ianuarie 2018 privind aprobarea quantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2018, potrivit cărora quantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2018, este în mărime de 6150 lei, se deduce că prejudiciul în sumă totală de 174134 lei, reprezintă o daună în proporții mari.

Având în vedere practica judiciară, instanța de apel a reținut că din analiza probatoriului administrat rezultă cert intenția directă a inculpatei Olari Marianna de a sustrage mijloacele bănești ce aparțin cu drept de proprietate lui Tabuica Uliana. Nemijlocit inculpata confirmă intenția sa de a sustrage banii din imobilul în care activa în calitate de menajeră.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatei Olari Marianna care indică că scopul său era de a sustrage banii pentru a face tratament medical în România, în condițiile în care din analiza declarațiilor părții vătămate Tabuica Uliana și a martorului Ispas Ion denotă o altă realitate.

Astfel, instanța de apel a respins ca nefondat argumentul apărării privind recalificarea acțiunilor inculpatei Olari Marianna de la art. 186 alin. (4) Cod penal la art. 186 alin. (2) Cod penal, în condițiile în care quantumul prejudiciului este dovedit prin probele cercetate în ședința de judecată, fiind excluse oricare dubii că inculpata ar fi sustras o sumă mai mică decât cea revendicată de Tabuică Uliana.

La capitolul individualizării pedepsei penale, instanța de apel a remarcat că concluzia instanței de fond este corespunzătoare stării de drept și

întemeiată din punct de vedere al principiilor și criteriilor stabilirii pedepsei penale.

Astfel, instanța de fond a ținut cont pe deplin de prevederile art. art. 6, 7, 61, 75-77 Cod penal, de gravitatea infracțiunii comise, de motivul acesteia de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea și a motivat hotărârea pronunțată invocând motive clare din care considerente a ajuns la concluzia stabilirii pedepsei sub formă de închisoare.

Cu referire la prevederile art. art. 76, 77 Cod penal, instanța de apel a menționat că în privința lui Olari Marianna nu au fost reținute nici circumstanțe atenuante, nici circumstanțe agravante.

Totodată, instanța de apel a menționat că nu poate fi reținută circumstanța agravantă - „săvârșirea infracțiunii cu folosirea încrederii acordate”, or, la caz lipsesc raporturi juridice certe între partea vătămată Tabuica Uliana și inculpata Olari Marianna, între acestea fiind instituite niște raporturi de muncă verbale, circumstanță ce nu permite constatarea stării juridice de „încredere acordată”.

În opinia instanței de apel, prima instanță întemeiat a dispus și aplicarea prevederile art. 90 Cod penal în privința inculpatei Olari Marianna, suspendând condiționat pedeapsa principală sub formă de închisoare pe o perioadă de probațiune de 4 ani, ținând cont de personalitatea acesteia, și anume faptul că este pentru prima dată în conflict cu legea, a recunoscut parțial vina, este disponibilă de a recupera prejudiciul părților vătămate, potrivit informației eliberată de Instituția medico-sanitară publică Spitalul raional Florești, Olari Marianna la evidența medicului narcolog nu se află (f.d. 57, 110), iar reieșind din informația eliberată de Instituția medico-sanitară publică Centrul medicilor de familie xxxxx, Olari Marianna la evidența medicului psihiatru nu se află (f.d. 56), totodată reieșind din caracteristicile eliberate de șeful de post OSS IP xxxxx, Ig. Murea și Primarul comunei xxxxx, xxxxx, inculpata Olari Marianna se caracterizează pozitiv (f.d. 125, 126).

5. Procurorul, invocând temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului acuzarea menționează că, la stabilirea pedepsei în privința inculpatei Olari Marianna, în vederea corectării, reeducării ultimei, instanța de fond i-a stabilit o pedeapsă prea blândă, aplicând prevederile art. 90 Cod penal.

Având în susținere prevederile art. art. 61, 75 Cod penal, acuzatorul de stat indică, că la stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatei Olari Marianna instanța de apel nu au ținut cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, considerând eronat că îndreptarea și corectarea lui Olari Marianna este posibilă fără izolare de

societate, în conformitate cu cerințele art. art. 75-78 Cod penal.

În opinia acuzării, argumentele invocate de către instanța de apel precum că inculpata Olari Marianna se poate corecta fără executarea pedepsei, iar în conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, urmează a fi dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei, este absolut nefondată, deoarece inculpata nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate și nu a manifestat căință sinceră.

În speță, instanțele de fond și apel superficial au evaluat caracterul prejudiciabil al faptei săvârșite de către Olari Marianna, ori prin acțiunile sale criminale, manifestate prin sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane în proporții mari și însușirii acestora, profitând de faptul că activa în calitate de menajeră și accesul liber pe care-l avea în casa părții vătămate, inculpata a pus în pericol un grup de relații sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile.

La fel, pericolozitatea faptei infracționale se reține prin modul de comitere, și anume „cu folosirea încrederii acordate”, or, inculpata a săvârșit sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, profitând de faptul că activa în calitate de menajeră și avea acces în casa victimei Tabuica Uliana, prin urmare agravanta prevăzută la lit. (n) alin. (1) art. 77 Cod penal, urma să fie luată în calcul la individualizarea și stabilirea mărimii pedepsei.

În concluzie, acuzarea consideră că instanța de apel greșit și-a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatei și nu a pătruns în esența problemei de drept, pripit ajungând la concluzia că scopul pedepsei penale poate fi atins prin aplicarea față de inculpată a dispoziției art. 90 Cod penal.

6. Avocatul Doroftei Roman în numele inculpatei Olari Marianna, invocând temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, anularea încheierilor protocolare prin care s-au respins demersurile apărării privind administrarea probelor, rejudecarea în fond a cauzei și adoptarea unei decizii noi privind recalificarea faptei imputate inculpatei Olari Marianna din art. 186 alin. (4) Cod penal, în baza art. 186 alin. (2) Cod penal, cu aplicarea în privința inculpatei a unei pedepse, sub forma de amendă, iar acțiunea civilă să fie lăsată pentru soluționare în ordine civilă.

În argumentarea recursului apărarea critică decizia recurată, considerând-o nemotivată, soluția de condamnare fiind bazată pe declarațiile părții vătămate.

Invocă că contrar prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, instanța de apel specificând că inculpata „a fost recunoscută vinovată”, nu a constatat și descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Totodată invocă că din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine suma sustrasă, din motiv că există dubii și divergențe esențiale referitor la mijloacele bănești aflate în cutia părții vătămate, argumente

invocate de apărare în cererea de apel asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat superficial.

Deci, rechizitoriul și ordonanța de învinuire din 30.03.2018 este neclară, neconcretă și neprevizibilă.

Remarcă apărarea, că reieșind din declarațiile părții vătămate și a martorilor, nu se poate constata starea reală a lucrurilor și cuantumul sumei sustrase, or, organul de urmărire penală nu a prezentat probe clare care să confirme în cadrul examinării cauzei în fond această supoziție.

Mai mult, apreciază drept contradictorie axarea la caz pe declarațiile părții vătămate și martorului, în contextul în care relatările acestora, nu arată clar suma care se afla în cutie, cu atât mai mult că declarațiile martorului sunt diametral opuse cu a părții vătămate, în pofida faptului că sunt foști soți (divorțați), dar în continuare duc o viață în comun.

Sustine că de către organul de urmărire penală nu au fost administrate suficiente probe care să demonstreze cu certitudine și indubitabil că fapta incriminată inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii art. 186 alin. (4) Cod penal, sentința axându-se în cea mai mare parte pe declarațiile părții vătămate, care însă nu coroborează cu celelalte probe administrate în cursul urmăririi penale, însă în cadrul cercetării judecătorești nu au fost identificate probe pertinente, admisibile, concludente, veridice și utile prin care s-ar confirma cuantumul sumei imputate de procuror prin rechizitoriu, acest fapt constituind temei de reîncadrare a faptelor inculpatei în baza art. 186 alin. (2) Cod penal, deoarece suma sustrasă de 4000 euro și 1000 dolari nu constituie proporții mari, ci constituie daune în proporții considerabile.

Mai relevă apărarea, că instanța de apel nu s-a expus asupra criticilor din cererea de apel, și anume:

- de pe cutia în care se aflau banii nu au fost luate amprente care să ateste că acestea aparțin învinuitei Olari Marianna;

- perioada în care au fost sustrase mijloacele bănești nu corespunde, deoarece suma sustrasă de 4000 euro și 1000 dolari au fost sustrase în perioada septembrie-noiembrie, pe când partea vătămată indică că după 15 decembrie 2017, or în perioada indicată învinuita a activat o singură dată;

- instanța a omis faptul că acces la cutie aveau și alte persoane, iar această versiune nu a fost verificată;

- soții-părțile vătămate se află în divorț și există conflicte între ei, deci există posibilitatea ca aceștia și fi luat banii din cutie fără știrea altuia, motiv pentru care, există temei rezonabil pentru a pune la dubii credibilitatea declarațiilor părții vătămate și a martorului date în ședința instanței de fond.

Totodată, reliefează că instanța de fond nu s-a expus asupra cererilor și demersurilor înaintate de apărare în instanța de judecată și care au fost redirectionate de la procuratură, lăsând în umbră poziția apărării, și nesoluționate chestiunile invocate de partea apărării vizând legalitatea acțiunilor organelor de urmărire penală. Instanța nejustificat a respins demersurile privind audierea martorilor oculari și demersul de reclamare a probelor de Serviciul Fiscal și Ministerul Sănătății.

Referitor la individualizarea pedepsei, apărarea a subliniat, că în privința inculpatei Olari Marianna sunt relevante doar circumstanțe atenuante și anume:

- a recunoscut vina în comiterea infracțiunii și a contribuit activ la descoperirea infracțiunii;

- a restituit și reparat benevol părții vătămate prejudiciile materiale, inclusiv este de acord să achite diferența de 1000 USD;

- a săvârșit infracțiunea ca urmare a unui concurs de împrejurări grele de ordin personal sau familial, și anume pentru efectuarea unui tratament medical, din motiv că nu poate avea copii;

- este angajată oficial având un loc de muncă stabil;

- săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni și lipsa antecedentelor penale.

Contrar acestor argumente susține că instanța de apel greșit a indicat în decizie că lipsesc careva circumstanțe atenuante în privința inculpatei.

Potrivit materialului caracteristic, inculpata Olari Marianna se caracterizează pozitiv din toate punctele de vedere, nu are conflicte cu cetățenii, este fără antecedente penale, la moment are un loc de muncă stabil și câștigă banii în mod cinstit.

Toate aceste circumstanțe atenuante, în opinia apărării, formează convingerea că corectarea inculpatei se poate face prin aplicarea unei amenzi penale în limitele prevăzute de art. 186 alin. (2) Cod penal.

Reiterează apărarea că instanța de apel nu s-a expus nici asupra criticilor formulate de apărare în privința acțiunii civile. Banii sustrași au fost restituiți părții vătămate, iar bunuri/cheltuieli care să confirme că învinuita ar fi cheltuit alte sume decât cele declarate nu sunt.

Consideră, că instanța de apel a comis erori de drept prin încălcarea prevederilor art. art. 100, 101, 394, 414-419 Cod de procedură penală, iar aceste abateri se cuprind în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

7. Avocatul Doroftei Roman în numele inculpatei a depus referință la recursul procurorului, pledând pentru respingerea acestuia, ca inadmisibil.

8. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul procurorului urmează a fi admis, iar cel declarat de avocatul Doroftei Roman în numele inculpatei urmează a fi respins, din următoarele considerente.

8.1. Cu referire la recursul declarat de către avocatul Doroftei Roman în numele inculpatei Olari Marianna.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța respinge recursul ca inadmisibil.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală,

prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal atestă, că partea apărării a indicat drept temei pentru declararea recursului prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția precum și când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată, că astfel de erori de drept nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Astfel, potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc, că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Având în vedere argumentele invocate în recurs, Colegiul penal apreciază ca declarativă afirmația apărării, prin care se susține că contrar prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, instanța de apel nu a constatat și descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, or, din conținutul deciziei recurate (pct. 2) se atestă că în acord cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, instanța de apel ajungând la concluzia menținerii sentinței, a descris în conținutul deciziei fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței.

Totodată, cu referire la obiecțiile apărării prin care se invocă faptul că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor argumentelor din apel, instanța

de recurs menționează că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat în speță.

Nu pot fi reținute nici argumentele recurentului prin care se invocă că instanța de apel a examinat selectiv probele, fiind puse la baza soluției adoptate declarațiile contradictorii ale părții vătămate Tabuica Uliana, deoarece din conținutul deciziei atacate rezultă, că instanța de apel a respectat inclusiv și prevederile art. 101 alin. (3) Cod de procedură penală, unde este stipulat că nici o probă din dosar nu are o valoare prestabilită pentru instanță.

Prin urmare, Colegiul penal conchide, că instanța de apel a examinat toate probele din dosar, le-a analizat în ansamblul lor prin coroborare, corect ajungând la concluzia că ele sunt suficiente pentru a fundamenta o acuzație penală în privința inculpatei.

Colegiul penal respinge argumentele recursului prin care se susține că instanțele de judecată nu s-au expus asupra cererilor și demersurilor înaintate de apărare în instanța de judecată și care au fost redirecționate de la procuratură, întrucât menținând sentința primei instanțe, la rândul său instanța de apel corect a reținut că aceste argumente au constituit obiect de examinare în prima instanță, care au primit apreciere și o nouă reexaminare nu este necesară.

Referitor la obiecțiile apărării privind legalitatea acțiunilor de urmărire penală, instanța de recurs reține că din materialele cauzei nu rezultă că apărătorul și inculpata ar fi avut careva obiecții asupra acțiunilor organului de urmărire penală la etapa de prezentare a acestor materiale, iar invocarea nulității actului procedural la etapa examinării recursului ordinar, contravine prevederilor art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală.

Cu referire la argumentele recurentului prin care se invocă faptul, că instanța nejustificat a respins demersurile privind audierea martorilor oculari și demersul de reclamare a probelor de Serviciul Fiscal de Stat și Ministerul Sănătății, Colegiul penal atestă că aceste demersuri au fost înaintate în fața primei instanțe, care la rândul său, consultând opinia părților în proces a stabilit că aceste probe nu au relevanță la speța judecată, iar potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată al instanței de apel rezultă că instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe probele cercetate în ședința de judecată a instanței de apel, acestea fiind date citirii în ședința de judecată și reflectate în procesul-verbal, iar la finisarea cercetării judecătorești avocatul Doroftei Roman și inculpata Olari Marianna, nu au avut obiecții, nu au solicitat audierea suplimentară a martorilor, totodată careva obiecții nemijlocit la procesul-verbal al ședinței de judecată, ulterior, nu a fost depuse de către părți în ordinea prevăzută de legislația procesuală.

Cu referire la temeiul invocat de recurent și prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, instanța de recurs atestă, că argumentele aduse de apărare în dezacord cu încadrarea juridică a faptelor imputate

inculpatei se axează preponderent pe dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, însă în acest sens, Colegiul precizează că motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și astfel nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării, ca fiind ilegală a hotărârilor contestate, deoarece instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective.

Din aceste considerente, Colegiul penal nu examinează criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea dispunerii condamnării inculpatei conform infracțiunii incriminate, astfel că reaprecierea probelor, în modul propus de către autorul recursului, nu se încadrează în prevederile art. 427 Cod de procedură penală.

Astfel, apărarea în recursul dedus judecății prezintă versiunea potrivit căreia acțiunile inculpatei ar urma să fie reîncadrate în baza art. 186 alin. (2) Cod penal, susținând că probele prezentate de către organul de urmărire penală și cercetate de către instanțele judecătorești nu ar dovedi cu certitudine că fapta incriminată inculpatei întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (4) Cod penal.

Raportând însă aceste argumente la conținutul deciziei atacate, Colegiul penal constată că instanța de apel a dat o argumentare amplă soluției pronunțate, apreciind just că probatoriul administrat dovedește săvârșirea de către Olari Marianna a infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (4) Cod penal - *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit în proporții mari*, această concluzie fiind bazată pe analiza obiectivă a întregului cumul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor.

Așadar, nu pot fi reținute argumentele apărării prin care se subliniază că din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine suma sustrasă, precum și că învinuirea este neclară și neconcretă, or, analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră, că instanța de apel la judecarea apelului, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, iar hotărârea adoptată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 4 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs România* din 16 februarie 2010, statuează că art. 6 §1 din CțEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (hotărârea *Van de Hurk vs Olanda*, din 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor

furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Având în vedere cele expuse, Colegiul penal ajunge la concluzia că argumentele invocate de către avocatul Doroftei Roman în numele inculpatei sunt neîntemeiate, iar din acest considerent recursul urmează a fi respins ca inadmisibil.

Totodată, Colegiul precizează că se va expune în privința argumentelor apărării pe marginea legalității individualizării pedepsei în contextul examinării recursului procurorului.

8.2. Cu referire la recursul declarat de către procuror.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat de către acuzatorul de stat, se atestă că acesta a indicat drept temeiuri pentru declararea recursului art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția precum și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Potrivit recursului declarat se atestă că, partea acuzării este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatei, însă critică decizia instanței de apel în partea individualizării pedepsei penale, și anume în partea suspendării condiționate a executării pedepsei stabilite inculpatei.

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub aceste aspecte, constată că această instanță, la examinarea apelului declarat de către procuror, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Prin urmare, temeiurile invocate de procuror și-au găsit confirmare în cauza dată, ceea ce duce la casarea parțială a deciziei instanței de apel, în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Așadar, după cum s-a constatat din materialele cauzei, prin sentința primei instanțe, Olari Marianna a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, la 5 ani închisoare, iar în temeiul art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru

perioada de probațiune de 4 ani.

Fiind investită cu judecarea apelului declarat de către procuror sub aspectul individualizării pedepsei, instanța de apel, fără a pătrunde în esența argumentelor invocate, le-a respins prin câteva fraze de ordin general, statuând că soluția primei instanțe este legală și întemeiată.

Astfel, deși infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (4) Cod penal, potrivit art. 16 alin. (4) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave, sancțiunea acestei norme prevăzând pedeapsa cu închisoare de la 5 la 10 ani, instanțele de fond stabilindu-i pedeapsa închisorii pe termen de 5 ani, au conchis și asupra aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

Totodată, deși potrivit rechizitoriului în privința inculpatei nu au fost identificate circumstanțe atenuante, fiind stabilită circumstanța agravantă – săvârșirea infracțiunii cu folosirea încrederii acordate, instanța de apel cu referire la prevederile art. art. 76, 77 Cod penal, a menționat că în privința lui Olari Marianna nu au fost reținute nici circumstanțe atenuante, nici circumstanțe agravante.

Colegiul penal consideră că instanța de apel pripit a menționat că nu poate fi reținută circumstanța agravantă - „săvârșirea infracțiunii cu folosirea încrederii acordate”, or, potrivit practicii judiciare „încredea acordată” poate surveni și în baza raporturilor contractuale, la caz între partea vătămată Tabuica Uliana și inculpata Olari Marianna, fiind instituite raporturi de muncă în baza acordului de voință manifestat în mod verbal.

Astfel, Colegiul penal consideră că argumentele recursului apărării privind individualizarea incorectă a pedepsei inculpatei în sensul aplicării unei pedepse mai blânde sunt neîntemeiate.

Mai mult, Colegiul penal menționează, că potrivit practicii judiciare constante suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei stabilită de către instanța de judecată prin hotărârea de condamnare de a se suspenda pentru o anumită perioadă de timp executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Deși la prima vedere, în circumstanțele cauzei sunt întrunite condițiile necesare pentru a fi invocată instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, pentru acordarea suspendării executării pedepsei este necesar ca instanța de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins chiar fără executarea acesteia.

Instanța de judecată își argumentează decizia, bazându-se pe materialele cauzei și pe datele despre persoana vinovatului, indicând în mod obligatoriu motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.

Aceste raționamente rezultă din însăși prevederile art. 90 Cod penal, potrivit cărora în cazul în care instanța de judecată ajunge la concluzia condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei, aceasta urmează să indice numai decît în hotărâre motivele care au stat la baza unei asemenea concluzii.

La fel, necesitatea motivării unei hotărâri judecătorești, rezidă și din conținutul art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală.

În cazul când vinovatul nu manifestă părere de rău față de urmările produse în urma acțiunilor sale ilegale, convingerea că acesta nu trebuie să execute real pedeapsa închisorii, nu are temeii.

Raportând soluțiile oferite de practica judiciară constantă expuse mai sus la circumstanțele cauzei deduse judecării, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu a efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatei, urmărind în acest sens comportarea sa în viața socială, înainte și după săvârșirea infracțiunii și numai în măsura în care se dovedește că săvârșirea faptei se datorează unui concurs accidental de împrejurări și că, pentru îndreptarea sa, nu este necesară executarea efectivă a pedepsei.

Astfel, în sensul vizat, prezintă relevanță argumentele acuzatorului de stat cu referire la faptul că instanța de apel nu a ținut cont de caracterul prejudiciabil al faptei săvârșite de către Olari Marianna, care prin acțiunile sale, manifestate în sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane în proporții mari și însușirii acestora, profitând de faptul că activa în calitate de menajeră și având astfel accesul liber în casa părții vătămate, aceasta a atentat la relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile.

Respectiv, dispunând aplicarea instituției suspendării condiționate în privința inculpatei, instanța de apel nu a indicat în conținutul deciziei pronunțate care ar fi raționamentele care au fost stat la baza soluției respective, omițând să țină cont de atitudinea inculpatei față de fapta infracțională comisă, care nu a recunoscut vinovăția și nu s-a căit sincer în cele comise.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal consideră pripite concluziile instanței de apel în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatei Olari Marianna, care a reținut oportunitatea aplicării instituției suspendării condiționate a executării pedepsei, prin simpla mențiune că inculpata se caracterizează pozitiv și că este disponibilă să recupereze prejudiciul cauzat.

Reieșind din cele sus menționate, Colegiul conchide că erorile de drept constatate supra se încadrează în cele prevăzute de pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel, nu a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, și, ținând cont de faptul, că erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate în instanța de recurs, decizia atacată urmează a fi casată parțial, în latura penală, în partea stabilirii pedepsei cu remiterea cauzei în această parte pentru rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în rest, celelalte dispoziții ale hotărârii atacate urmând a fi menținute.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Se respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Doroftei Roman în numele inculpatei Olari Marianna.

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia, se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2019, în cauza penală în privința lui Olari Marianna xxxxx, în latura penală în partea stabilirii pedepsei cu remiterea cauzei în această parte la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **07 februarie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor